

آغاز شهرنشینی در ایران

* مؤلف: یوسف مجیدزاده

* ناشر: نشر دانشگاهی

* سال نشر: ۱۳۶۸

* نوبت چاپ: اول

* محل نشر: تهران

این کتاب از لحاظ کیفیت صوری و شکلی ابعاد مختلف متن از طرح جلد، صفحه‌بندی و غیره و نیز جامعیت صوری مطالب از فهرست مطالب تا نمایه، به‌کارگیری ابزار و فنون مناسب موضوع، سبک نگارش از لحاظ روانی و رسایی مطالب و همین‌طور در به‌کارگیری اصطلاحات تخصصی و رعایت قواعد زبان‌شناسی خوب است. از نظر محتوایی نیز صرف‌نظر از برخی اشکالات و ایرادات که در قسمت نقاط ضعف و پیشنهادات بدان اشاره خواهد شد، در سایر ابعاد همانند تناسب متن حتی برای تدریس، هماهنگی فهرست و محتوای متن، تسلسل و انسجام منطقی کل متن از عنوان تا پایان، جامعیت محتوای متن نسبت به عنوان متن، جامعیت مطالب هر یک از فصول و عناوین آنها، کفایت منابع و استنادات به‌کار گرفته و اعتبار منابع از جهت علمی، رعایت امانت و دقت در استناد و نقل مطالب و همچنین به روز بودن اطلاعات و ... کتاب خوبی است. همچنین با توجه به عنوان دانشگاهی درس باستان‌شناسی پیش از تاریخ ایران (شناخت و بررسی تمدن‌های پیش از تاریخ ایران در آغاز شهرنشینی) که برای ۳ واحد در نظر گرفته شده و با توجه به اهداف درس، که آشنایی دانشجویان با: فرهنگ‌ها و تمدن‌های ایران در آغاز شهرنشینی در مناطق مختلف باستانی ایران بر اساس مدارک به‌دست آمده از کاوش‌های باستان‌شناسی؛ عوامل تشکیل‌دهنده فرهنگ شهرنشینی؛ شناخت شیوه‌های زندگی در مرحله انتقال از ده‌نشینی به شهرنشینی؛ ایجاد جامعه طبقاتی و چگونگی به وجود آمدن سازمان‌های اداری؛ مطالعه فرهنگ‌ها و تمدن‌های ایران در طول هزاره‌های چهارم و سوم قبل از میلاد و مطالعه و بررسی نحوه زندگی با توجه به مبادلات اقتصادی و اجتماعی می‌باشد، کتاب مورد بحث می‌تواند منبع و متن درسی نسبتاً خوبی برای استفاده دانشجویان باشد.

نتیجه داوری و ارزیابی کتاب به شرح زیر خلاصه می‌شود:

الف. نقاط قوت:

۱. کیفیت چاپ مطلوب کتاب ؛
۲. متن روان و قابل استفاده و همچنین لحاظ قواعد زبان فارسی؛
۳. استفاده از اصطلاحات تخصصی متناسب با موضوعات مورد بحث؛
۴. استفاده از نظرات دانشمندان مختلف باستان‌شناسی و نیز مقایسه و نقد آنها؛
۵. بهره‌گیری و استناد به آخرین مدارک باستان‌شناسی؛
۶. کتابنامه مفید که در حقیقت تنها کتاب‌شناسی مرتبط با موضوع است.

ب. نقاط ضعف:

۱. در برخی از بخش‌های کتاب، مثال‌های مورد استفاده بیشتر با جوامعی چون آمریکا، استرالیا، اروپا، مصر و هند تناسب دارد و تا با ایران (مانند: ص ۱۴، ۲۱، ۲۵، ۳۸، ۴۰، ۴۸، ۶۰)، در حالی که عنوان کتاب مربوط به ایران است.
۲. نداشتن خلاصه و نتیجه‌گیری در انتهای فصل‌ها یا در پایان کتاب.
۳. مطالب برخی قسمت‌ها نیازمند ذکر منابع و استناددهی به آن می‌باشد. (مانند: ص ۳۶ س ۵، از آخر، ۳۷ س ۸ و ۲۰، ۳۹ ص ۵ از آخر، ۴۲، ۴۳، ۷۵، ۱۱۳ و ...)

ج. پیشنهادها:

۱. برای فهم بهتر و استفاده مطلوب‌تر مباحث از نقشه و تصویر مرتبط با مناطق مسکونی مورد مطالعه و یا نمونه ابزارهای کشاورزی استفاده شود.
۲. نظرات دانشمندان اسلامی در خصوص جامعه، طبقات اجتماعی، روابط فرهنگی، عوامل رشد جمعیت، مدرنیته و غیره در مقدمه کتاب گنجانده شود.
۳. مستندسازی و ارجاع دهی به منابع مربوطه برخی از مطالب انجام شود.